

Raw Material and Transport in the High North

Aktivitet Seminarium med inriktning på råvaror och transporter i norra Europa
Datum 24 april 2012
Deltagare **Marita Ulvskog**, europaparlamentariker; **Odd Eriksen**, fylkesordförande, Nordland fylkeskommune; **Pentti Hyttinen**, landskapsdirektör, Norra Karelen landskapsförbund; **Maria Spiliopoulou-Kaparia**, Head of Unit, GD näringsliv; **Lars-Erik Renström**, transport- och logistikchef, Outokumpu; **Lennart Gustavsson**, ordförande, Georange; **Jean-Eric Paquet**, direktör, European Mobility Network, GD transport och rörlighet; **Liisa Jaakonsaari**, europaparlamentariker; **Mårten Edberg**, infrastrukturstrateg, Region Västerbotten.

Sammanfattning

Seminariet inleddes med öppningstal från både Marita Ulvskog och Odd Eriksen. **Marita Ulvskog** betonade vikten av TEN-T och investeringar i infrastruktur för de norra delarna av Europa. Speciell tyngdpunkt lade Ulvskog på den Botniska korridoren och dess betydelse för Europa, något som Sverige och Finland måste göra sitt yttersta för att visa. Enligt Ulvskog är det därför viktigt att den svenska och finska regeringen är aktiva och gör det mesta av TEN-T samt att aktiva parter arbetar tillsammans.

Odd Eriksen lade i sitt öppningsanförande tyngdpunkten på hur de stora avstånden i Norra Europa innebär speciella förutsättningar och utmaningar. Eriksen påtalade att den Botniska korridoren utgör en nyckelstruktur för att skapa ett hållbart transportsystem i norr, som binder samman Sverige, Finland och Norge med resterande EU. För att säkerställa EU:s försörjning av råvaror spelar norra Europa en central roll och en utbyggd Malmbana som klarar efterfrågan och behoven är av största vikt. Odd Eriksen tillade också att råvarustrategier även måste fokusera på hållbar utveckling för att göra det möjligt att skapa hållbara samhällen i anslutning till råvaror.

Pentti Hyttinen talade om det regionala perspektivet på råvaror och hur norra Europa kan bidra till Europa 2020-strategins mål med smart, hållbar och inkluderande tillväxt genom gruvnäring och skogsbruk. Hyttinen menade att när den globala efterfrågan på råvaror växer bör större uppmärksamhet vara på de resurser som finns tillgängliga inom EU. Enligt Hyttinen spelar skogsbruket en viktig roll i att uppfylla EU:s strategiska mål i framtiden, samtidigt som den främjar ekonomisk utveckling. En ökad efterfrågan på förnybara resurser skapar även möjligheter för norra Europa eftersom regionen är rik på resurser och en stor del av den tekniska expertisen återfinns i dessa områden. I tillägg erbjuder norra Europa en utmärkt plattform för innovationer, utveckling och förändring. Gällande gruvnäringen återfinns nästan alla av de fjorton mineraler som EU-kommissionen har listat som kritiska för EU:s ekonomi i norra Europa. Men för att utnyttja all potential krävs det investeringar i, bland annat, järnvägsnätet och andra typer av transporter samt infrastruktur för IT.

Maria Spiliopoulou-Kaparia talade om råvaruinitiativet och vilka utmaningar som EU står inför de kommande åren. Samtidigt som EU är beroende av import av viktiga mineraler och metaller ökar efterfrågan på dessa från tillväxtländer och för att klara av detta krävs det nya innovationer inom gruvnäringen. Som svar på detta har Råvaruinitiativet och Partnerskapet för råvaror, som syftar till att minska EU:s importberoende, lanserats. Råvaruinitiativet är baserat på tre pelare, den första behandlar att EU måste arbeta för en bättre tillgång på mineraler och metaller på världsmarknaden. Den andra pelaren fokuserar på att förbättra villkoren för råvaruutvinning i Europa. Enligt Spiliopoulou ska detta ske genom att stärka EU:s kunskapsbas genom ett ökat samarbete mellan nationella geologiska undersökningar, främja forskning och utveckling samt utbyte av erfarenheter inom markanvändning. Den tredje pelaren bygger på att tillse en minskad förbrukning av råvaror genom förbättrad resurseffektivitet och återvinning.

Lars-Erik Renström framhöll under sitt tal att behovet av ny transportinfrastruktur som klarar fler och tyngre transporter ökar och att investeringar i det här området är

akuta för att säkerställa egen såväl som regional utveckling. Redan idag finns det kapacitetsbrist något som kommer att dra ned konkurrenskraften för företag norr. Norra Sverige, Finland och Norge har stor betydelse för EU och skapar ett stort europeiskt mervärde.

Lennart Gustavsson talade om det regionala perspektivet på transport och att det inte endast handlar om att skeppa råvaror från norr till söder utan att verkligen få med hela EU på kartan, också de nordligaste delarna. Enligt Gustavsson krävs det stora investeringar i norra Europa de kommande åren i gruvnäring och infrastruktur, men det viktigaste är att skapa ekonomiska, sociala och miljömässigt hållbara samhällen för att skapa en utveckling som håller för framtiden.

Jean-Eric Paquet slog fast att TEN-T handlar om att koncentrera infrastrukturen och att det krävs att offentlig och privat sektor samarbetar för att TEN-T ska bli lyckat. Det är redan nu viktigt att förbereda projekt till TEN-T och att ha en färdig pipeline för projekt för att komma igång så fort som möjligt. Paquet uttryckte också sitt intresse för Bothnian Green Logistic Corridor (BGLC) och sade att sättet BGLC först utvärderar de verkliga behoven och sedan arbetar med lösningar är vad TEN-T handlar om. Vad som nu krävs är hårt arbete hemma i medlemsländerna för att göra TEN-T till en prioritet även på nationell nivå.

Det är viktigt att medlemsländerna inser allvaret i situationen och att en nedskärning av EU:s budget skulle få stora konsekvenser, konstaterade **Liisa Jaakonsaari** i sitt anförande, speciellt om budgeten för Connecting Europe Facility sänks.

Mårten Edberg avslutade seminariet med att presentera vad som är kärnan i BGLC projektet samt att instämma med Lennart Gustavsson om att det inte bara handlar om att transportera råvaror från norr till söder, utan även om att inkludera de nordliga delarna av EU på kartan. Edberg lyfte också fram vikten av att främja och arbeta för att hållbara samhällen utvecklas i anslutning till råvarorna.